

Dinosaures i artistes

Dels dinosaures a l'art prehistòric, tot ben a prop. Dos museus ens permeten d'observar reproduccions d'aquests animals llegendaris amb les excavacions d'on en surten les restes i fer un viatge apassionant per l'art de fa dotze mil anys.

La fantasia ha fet conviure sovint els éssers humans i els dinosaures. Però, en realitat, aquestes dues espècies tan diferents mai no han coincidit. Els segons desaparegueren més de seixanta milions d'anys abans que els nostres ancestres comencessin a moure's pel planeta.

Però si en el temps ens separen més de seixanta milions d'anys, en l'espai només hem de recórrer un centenar de quilòmetres, gràcies a les viles occitanes d'Esperasan (Espérasa) i Tarascon, a la part nord del Pirineu oriental. A la primera, hi podem visitar un museu de dinosaures i passejar per unes excavacions. A la segona,

ARXIU

ARXIU

na, podem veure-hi el Parc Pirinenc de l'Art Prehistòric, un passeig fascinant per les primeres activitats artístiques humanes.

Comencem per Esperasan, situada entre Limós i Carcassona. A l'avinguda de l'Estació hi ha el Museu dels Dinosaures. És producte de l'activitat investigadora i de la voluntat de divulgar. Fa setanta milions d'anys els dinosaures es movien per aquesta zona i avui, al museu, n'hi descansen unes rèpliques molt rigoroses i hi podem contemplar com devien viure. Tot i les escenificacions d'uns quants dinosaures, l'estrella del museu és, sens dubte, el tiranosaure de dotze metres de llargada, reproduït a grandària natural.

El museu es complementa amb tot de fòssils i mostres d'ossos

que, amb les explicacions oportunes, ens permeten de conèixer a fons la vida d'aquests animals tan populars. També hi podem veure, a través d'un vidre, com treballen els investigadors amb les mostres.

Precisament és recomanable de complementar la visita al museu amb la dels jaciments d'on surten aquestes mostres. Sota una calor estiuenca intensa, podem entrar al lloc on els paleontòlegs treballen amb tota cura per extreure uns ossos perfectament referenciats. La tasca és lenta i feixuga, però la troballa d'elements importants compensa d'aquestes llargues jornades.

Un dels científics ens proporciona explicacions. Coneixerem com fan les excavacions, què hi han trobat fins ara i quines pers-

Dalt, reproducció d'una part de la fauna de fa 70 milions d'anys. A l'esquerra, rèplica de tiranosaure d'una llargària de 12,50m.

**A Esperasan,
podem accedir al
lloc on els
paleontòlegs
treballen amb
tota cura per
extreure els ossos
dels dinosaures.**

Mostres de pintura rupestre a Tarascon. Al Parc Pirinenc de l'Art Prehistòric, trobem explicacions de totes les pintures elaborades fa dotze mil anys.

pectives de futur preveuen. Quan li demanem quant duraran els treballs fa un gest entre satisfet i nostàlgic, de qui treballarà molts anys i farà troballes, però sense arribar a veure mai la culminació de la seva feina. A ritme lent i amb mitjans migrats, passaran dècades abans d'arribar als punts desitjats.

Però l'emoció de les troballes progressives compensa d'aquesta visió a llarg termini. I perquè el visitant visqui una emoció semblant, se n'endurà de regal un pedra on encara hi ha enganxat un veritable os de dinosaure.

Un salt en el temps. Si a Es-

perasan hem reculat milions d'anys, a Tarascon només en retrocedim dotze mil. L'espècie humana ja era molt semblant a com és avui i deixava anar lliurement les seves passions artístiques. No podem contemplar al Parc Pirinenc de l'Art Prehistòric apunts del natural de dinosaures, perquè, com hem dit, ja havien desaparegut. Però l'home prehistòric tenia una fauna atractiva per a pintar les parets de les seves coves.

El parc és immens. El llac i la cascada inviten a passar-hi una jornada relaxada. Però tot hi té un sentit didàctic. El recorregut vora l'aigua explica de quina forma el líquid ha erosionat les ro-

ques al llarg de milers d'anys. Tenim també un bosc per on accedim a la part baixa. Aquí, hi podem contemplar una tropa de bisonts de pedra, mentre una pintura ens fa conèixer com s'organitzava una cacera en aquell temps. El laberint de sons ens transporta al paisatge sonor de l'època i, finalment, hi podem trobar una reconstrucció de la vegetació de fa dotze mil anys.

Però el recorregut més impressionant no és a l'aire lliure, sinó dintre el gran taller. Hi podem passar tres quarts o més d'hora i mitja, segons els nostres interessos. Amb uns auriculars que a cada lloc ens permeten de sentir les explicacions adients, ens endinsem en el món màgic de la prehistòria. Pòsters, diapositives, pel·lícules, reconstruccions ens ajuden a accedir a aquesta època. Entre més coses, hi veiem una maqueta miniatura de les grutes tancades al públic. Així podem fer un recorregut per les galeries. Després podem observar fotografies de pintures rupestres de tot el món, escoltar explicacions sobre el possible significat d'aquestes pintures, familiaritzar-nos amb les tècniques emprades... Però és probable que la cosa més impressionant sigui el Saló Negre. En una vintena de metres de longitud i més de tres d'altura, tot en semifosc, s'hi mostren desenes de dibuixos i pintures. Pels auriculars ja no sentim explicacions, sinó una música de fons que ajuda a cadascú a envoltar-se dels sentiments i de les idees que allò pugui inspirar-li. Una sèrie de panells ens permetran d'observar, després, la forma com es va construir aquest saló.

Un cop vistos dinosaures i artistes prehistòrics, la regió ens permet de contemplar obres més recents. Així, podem aturar-nos a als castells càtars. I de tornada al país, no hem d'oblidar que, per a aquells qui no l'hagin vist, hi ha una parada obligatòria a Talteüll, per a visitar el Museu de la Prehistòria i el paisatge del Rosselló de fa centenars de milers d'anys.

Xavier Duran